

Sygn. akt. IV Ka 855/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy
w składzie:

Przewodniczący SSO Danuta Lesiewska

Sędziowie SO Adam Sygit – sprawozdawca

SR del. do SO Andrzej Bauza

Protokolant sekr. sądowy Marcin Białowas

przy udziale Andrzeja Chmieleckiego Prokuratora Prokuratury Okręgowej
w Bydgoszczy

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2014 roku

sprawy **R. G.**

oskarżonego z art. 178a§4 k.k.,

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świeciu – VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Tucholi

z dnia 30 kwietnia 2013 roku sygn. akt VII K 59/13,

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną; wymierza oskarżonemu opłatę w wysokości 180,00 (sto osiemdziesiąt) złotych za II instancję i obciąża go wydatkami poniesionymi przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 855/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Świeciu VII Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w Tucholiz dnia 30 kwietnia 2013 roku, wydanym w sprawie VII K 59/13, oskarżonego R. G. uznano za winnego popełnienia - w ramach dwóch ciągów przestępstw – czterech występów, kwalifikowanych z art. 178 a § 4 k.k., tj. tego, że:

I. w ramach pierwszego z ciągów przestępstw:

-w dniu 17.11.2011 roku w miejscowości T. na ulicy (...), będąc w stanie nietrzeźwości o stężeniu 1,48 mg/l, 1,44 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, kierował po drodze publicznej samochodem osobowym marki B. o nr rej. (...), będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem za kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości przez Sąd Rejonowy w Szczecinku sygn. akt II K 1159/10 z dnia 29.11.2010 roku,

-w dniu 19.11.2011 roku w miejscowości T. na ulicy (...), będąc w stanie nietrzeźwości o stężeniu 0,44 mg/l, 0,44 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, kierował po drodze publicznej samochodem osobowym marki B. nr rej. (...),

będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem za kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości przez Sąd Rejonowy w Szczecinku, sygn. akt II K 1159/10 z dnia 29.11.2010 roku,

i za to, na podstawie art. 178 a § 4 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., wymierzono mu karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności oraz, na podstawie art. 42 § 2 k.k., orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres czterech lat.

II. w ramach drugiego z ciągu przestępstw:

-w dniu 14 maja 2012 roku w T. kierował w ruchu lądowym pojazdem marki O. o nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości 0,96 mg/l, 1,01 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości przez Sąd Rejonowy w Szczecinku, sygn. akt II K 1159/10 z dnia 29.11.2010 roku,

-w dniu 11 lipca 2012 roku w miejscowości T. na ulicy (...), będąc w stanie nietrzeźwości o stężeniu 0,86 mg/l i 0,89 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki O. (...) nr rej. (...), będąc uprzednio skazanym prawomocnym wyrokiem za kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości przez Sąd Rejonowy w Szczecinku, sygn. akt II K 1159/10 z dnia 29.11.2010 roku,

i za to, na podstawie art. 178 a § 4 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., wymierzono mu karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności oraz, na podstawie art. 42 § 2 k.k., orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres czterech lat,

przy czym, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k., w miejsce orzeczonych kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczono w stosunku do oskarżonego karę łączną ośmiu miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto, na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k., w miejsce orzeczonych środków karnych orzeczono w stosunku do oskarżonego łącznie środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres sześciu lat. Zasadzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa opłatę w wysokości stu osiemdziesięciu złotych oraz zwolniono oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w 1/2 części.

Od powyższego orzeczenia apelację złożył obrońca oskarżonego, zaskarżając je w całości i zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść orzeczenia przez przyjęcie, iż oskarżony był pod wpływem alkoholu w czasie czynów, podczas gdy choroba wątroby oskarżonego oraz zaburzenia tzw. „krzywej alkoholowej” oskarżonego nie dają podstaw do przyjęcia, bez opinii biegłego, iżby oskarżony był pod wpływem alkoholu w czasie czynów oraz obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia a w szczególności art. 4 i art. 7 k.p.k. przez wadliwą ocenę dowodów i nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego a ustalonych w sprawie, tj. wyjaśnień oskarżonego, który wskazał, że prowadził pojazd dzień po spożyciu alkoholu i nie wiedział o swojej chorobie i zaburzeniu tzw. „krzywej alkoholowej”. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanych jemu czynów, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja była oczywiście bezzasadna.

W argumentacji skarżącego brak jest jakichkolwiek, racjonalnie umotywowanych argumentów, aby zakwestionować prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w zakresie przypisania R. G. odpowiedzialności karnej za popełnienie zarzuconych mu czynów, ich kwalifikacji prawnej i prawnokarnych konsekwencji. W sporządzonym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazano materiał dowodowy, który nakazywał przypisanie w/wym. sprawstwa i zawinienia w zakresie czterech czynów a polegających na prowadzeniu pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości w ruchu lądowym. Jedynie gwoli przypomnienia należy wskazać, że:

-odnośnie dnia 17 listopada 2011 roku oskarżony został zatrzymany jako kierowca pojazdu mechanicznego przez funkcjonariuszy Policji i przeprowadzone badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu wykazało jego stężenie w wartościach 0,44 mg/l i następnie 0,44 mg/l,

-odnośnie dnia 19 listopada 2011 roku oskarżony został zatrzymany jako kierowca pojazdu mechanicznego przez funkcjonariuszy Policji i przeprowadzone badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu wykazało jego stężenie w wartościach 1,48 mg/l i następnie 1,44 mg/l,

-odnośnie dnia 14 maja 2012 roku oskarżony został zatrzymany jako kierowca pojazdu mechanicznego przez funkcjonariuszy Policji i przeprowadzone badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu wykazało jego stężenie w wartościach 0,96 mg/l i następnie 1,01 mg/l,

-odnośnie dnia 11 lipca 2012 roku oskarżony został zatrzymany jako kierowca pojazdu mechanicznego przez funkcjonariuszy Policji i przeprowadzone badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu wykazało jego stężenie w wartościach 0,86 mg/l i następnie 0,89 mg/l.

Nieuprawnione jest więc twierdzenie skarżącego, jakoby oskarżony nie pozostawał pod wpływem alkoholu i aby takie ustalenie faktyczne było błędne. O powyższym bowiem świadczy zarówno obiektywnie stwierdzone stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu, jak i sposób zachowania R. G. a opisany zeznaniami świadków, świadczący o znajdowaniu się wówczas pod wpływem alkoholu. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy są więc prawidłowe. Nie ma racji skarżący zarzucając niewłaściwą ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, gdyż dokonana z naruszeniem reguł procesowych. Przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną prawa procesowego wtedy, gdy: jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.); stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.); jest wyczerpująco i logicznie, w tym z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k.). Wszystkie te wymogi spełnia ocena dowodów dokonana przez sąd I instancji i zaprezentowana w uzasadnieniu wyroku. Ponieważ wnioski przedstawione w sporządzonym uzasadnieniu wyroku wynikają z ustaleń poczynionych przy respektowaniu reguł rzetelnego i sprawiedliwego procesu sąd odwoławczy uznaje za dopuszczalne odwołanie się do nich w zakresie szczegółowych przyczyn, jakie dowiodły sąd do wniosku o sprawstwie i zawinięciu oskarżonego w przypisanym mu zakresie.

Działając w ustanowionych ramach swobodnej oceny dowodów, słusznie Sąd Rejonowy zakwestionował wiarygodność wyjaśnień oskarżonego mających – w jego mniemaniu – ekskulpować go czy też usprawiedliwiać jego przestępcze postępowanie a w szczególności dotyczących nieświadomości znajdowania się w stanie nietrzeźwości (strony 3-4 uzasadnienia). Tego rodzaju okoliczności (w tym również wskazujących na „przypadkowość” sytuacji decydujących o konieczności kierowania pojazdem) czy to w/wym. nie wskazywał w toku pierwszych przesłuchań czy też zostały one w sposób kategoryczny zanegowane zeznaniami przesłuchanych świadków – interweniujących wówczas funkcjonariuszy Policji.

Oдноśnie świadomości pozostawania R. G. w stanie nietrzeźwości należy wskazać, że oskarżony nie kwestionował, iż spożywał alkohol przed rozpoczęciem kierowania pojazdem mechanicznymi. Wskazał jednak na takie okoliczności, które miałyby wskazywać na brak jego świadomości, że znajduje się – jeszcze - w stanie nietrzeźwości, tj. na upływ czasu od spożycia alkoholu oraz stan zdrowia wpływający na proces eliminacji alkoholu z organizmu. Do tego rodzaju argumentacji właściwie sprowadza się także treść wywiedzionej w sprawie apelacji jego obrońcy, który przywołuje ponadto stan zdrowia oskarżonego, mający usprawiedliwiać tego rodzaju nieświadomość i ówczesną wiedzę o nim.

Przed wszystkim nie ma racji apelujący, że sąd nie był uprawniony samodzielnie dokonać oceny także tej części wyjaśnień oskarżonego i przedstawionej linii obrony a winien posłużyć się opinią biegłego. Ustalone stężenia zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu wskazują, bez konieczności posługiwania się wiedzą specjalną a tym samym powołania opinii biegłego, iż oskarżony spożył znaczne (tj. adekwatne do stwierdzonego stężenia) ilości

alkoholu aby jego stężenie w wydychanym powietrzu osiągnęło stwierdzone wartości a w takiej sytuacji proces jego eliminacji z organizmu musiał być rozciągnięty w czasie. Nie ma przy tym – z oczywistych powodów - racji apelujący, że obiektywnie stwierdzone stężenia alkoholu miały cechę „wartości granicznych” (strona 2 apelacji). Jednocześnie osobnicze predyspozycje, w tym wynikające z ówczesnego stanu zdrowia, nie mają w przedmiotowej sprawie znaczenia dla oceny strony podmiotowej występkę kierowania w stanie nietrzeźwości pojazdem mechanicznym. Oskarżony był bowiem świadomy, iż może znajdować się w stanie nietrzeźwości, skoro – co przyznał - wcześniej spożywał alkohol i nie mogły być to ilości znikome. Jednocześnie nie podjął on żadnych działań aby to przekonanie czy nawet przypuszczenie wyeliminować i tym samym kierował pojazdem mechanicznym, co najmniej godząc się z tym faktem. Nie miało przy tym znaczenia to, że nie wiedział, jakie dokładnie stężenie alkoholu wykaże przeprowadzone badanie.

Występek z art. 178 a § 4 k.k. popełniony może być z winy umyślnej ale również w zamiarze ewentualnym. Odnośnie znamienia przedmiotowego „znajdując się w stanie nietrzeźwości” oznacza to również samo przypuszczenie i godzenie się na pozostawanie w takim stanie. Nie oznacza to oczywiście wymogu obejmowania swym zamiarem elementów ilościowych, przesądzających o odpowiedzialności za to przestępstwo a nie np. „jedynie” wykroczenie bo sprawca nie musi uświadamiać sobie konkretnego stopnia stężenia alkoholu (vide: Komentarz do kodeksu karnego pod red. A. Zoll, rok 2006 i uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2008 roku w sprawie V KK 160/08, publ. LEX nr 457937). Przy ocenie kwestii świadomości sprawcy, odnośnie samej możliwości znajdowania się w takim stanie, uwzględnić należy nie tylko ogólne właściwości sprawcy, w tym poziom rozwoju umysłowego, ale i takie okoliczności faktyczne, jak: wcześniejsze spożywanie alkoholu, jego ilość, upływ czasu od spożycia, skłonności do jego nadużywania i tym samym możliwości „panowania” nad ilością spożywanego alkoholu oraz oszacowania jego wpływu na organizm. W przedmiotowej sprawie dodatkowo takie okoliczności jak: wcześniejsza karalność za przestępstwo z art. 178 § 1 k.k., nadużywanie alkoholu i sposób postępowania po pierwszej interwencji organów ścigania oraz wynik przeprowadzonego wówczas badania, także potwierdzają świadomość postępowania oskarżonego, tj. liczącego się z możliwością pozostawania w stanie nietrzeźwości a mimo to dopuszczającego się w takiej sytuacji ponownie kierowania pojazdem mechanicznym.

Jednocześnie niezrozumiałe są wskazania skarżącego, że opinia biegłego miałaby dotyczyć określenia miary alkoholu we krwi oskarżonego. Jeżeli miałoby to dotyczyć weryfikacji jego stanu w chwili przypisanych czynów, to przede wszystkim niemożliwe byłoby przeprowadzenie takiego dowodu, z uwagi na niemożliwość odtworzenia przedmiotowych sytuacji, w których stwierdzono przecież – czterokrotnie i przy pomocy specjalistycznych urządzeń – stan nietrzeźwości oskarżonego, znacznie przekraczający graniczną wartość. Ponadto podnoszone przez apelującego, ewentualne rozbieżności pomiarów stężenia alkoholu we krwi i w wydychanym powietrzu, abstrahują od treści art. 115 § 16 k.k. Ustawodawca określił przecież, iż „stan nietrzeźwości w rozumieniu tego kodeksu zachodzi, gdy: 1) zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub 2) zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość”. Sposób przeprowadzenia pomiarów ustawodawca uznaje więc za równoważny i niewątpliwie w przedmiotowej sprawie przeprowadzone badania wydychanego przez oskarżonego powietrza pozwalały na ustalenie czy doszło do wyczerpania znamienia „w stanie nietrzeźwości” i wykazały znaczne przekroczenie dopuszczalnego progu. Reasumując, zarówno ustalenia faktyczne, że czterokrotnie oskarżony znajdował się w stanie nietrzeźwości kierując pojazdem mechanicznym, jak i przyjęcie, iż działał wówczas ze świadomością takiego stanu czyli dopuścił się przestępstwa umyślnie, są prawidłowe.

Ponadto należy podnieść, że właściwie wszystkie zachowania oskarżonego zakwalifikowano jako występkę z art. 178 a § 4 k.k., gdyż dopuścił się ich będąc skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Szczecinku z dnia 29 listopada 2010 roku w sprawie o sygnaturze akt II K 1159/10 za przestępstwo z art. 178 a § 1 k.k. na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres dwóch lat. Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 7 grudnia 2010 roku ale upływ okresu ustanowionej próby i dalszych 6 miesięcy nie doprowadził do zatarcia tego skazania z mocy prawa (art. 76 § 1 k.k.), gdyż do momentu orzekania w instancji odwoławczej w przedmiotowej sprawie R. G. nie wywiązał się z orzeczonego, na podstawie art. 49 § 2 k.k., środka karnego w postaci obowiązku uiszczenia świadczenia pieniężnego na wskazany cel społeczny (art. 76 § 2 k.k.).

Sąd odwoławczy w pełni odwołuje się także do rozważań Sądu Rejonowego (strona 9-10 uzasadnienia) a dotyczących rozstrzygnięć o karze i środku karnym, uznając je za prawidłowe. Wymiar poszczególnych kar i kary łącznej mieści się w dolnych granicach ustawowego zagrożenia i nie może być uznany za rażąco surowy. Słusznie przyjęto, że brak jest przesłanek do skorzystania z instytucji oddziaływania probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary. Wobec powyższego i w tym zakresie brak jakichkolwiek a racjonalnie motywowanych przesłanek do modyfikacji zaskarżonego orzeczenia. Wcześniejsza karalność sądowa, ponowne popełnienie czterech przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w ruchu lądowymi i treść art. 69 § 4 k.k. nakazywały wymierzenie kary bezwzględnej pozbawienia wolności. Jednocześnie okoliczności te, jak i stopień nietrzeźwości, wpłynęły na okres orzeczonego zakazu.

Wobec powyższego zaskarżony wyrok utrzymano w mocy uznając apelację za oczywiście bezzasadną, wymierzono oskarżonemu opłatę w wysokości 180 złotych (zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o opłatach w sprawach karnych) i obciążono go wydatkami postępowania odwoławczego (zgodnie z art. 636 § 1 k.p.k.).